

**ΜΑΙΡΗ
ΚΟΝΤΖΟΓΛΟΥ**

**Οι
μεσημβρινοί
της ζωής**

ΜΕΣΟΥΡΑΝΗΣΗ

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ραντεβού στους μεσημβρινούς

Η βενετσιάνικη λάμπα έστελνε ένα θαμπό γαλαζωπό φως στον χώρο. Στην άλλη άκρη της σάλας –σάλα μεγάλη, που κάποτε φιλοξενούσε μέχρι και τριάντα φρακοφορεμένους άντρες και ισάριθμες αρωματισμένες γυναίκες– ήταν ακόμα αναμμένο ένα μεγάλο αμπαζούρ με άσπρο μεταξωτό καπέλο. Ο λιγοστός φωτισμός έκανε τα αντικείμενα να ρίχνουν στους τοίχους μεγάλες, παραμορφωμένες σκιές και βούλιαζε θαρρείς τα πάντα σε μια πηχτή σιωπή.

Οι δυο γυναίκες κάθονταν από την αρχή αυτής της συνάντησης σε μια γωνιά της σάλας, δίπλα στο παράθυρο που έβλεπε στη θάλασσα, και κάθε τόσο μια από τις δυο –ή και οι δυο μαζί– σηκώνονταν από τη θέση της, έκανε μερικά βήματα, άφηνε ή έπαιρνε κάτι από το τραπέζι –φλιτζάνι, ποτήρι, τασάκι–, άνοιγε και μετά έκλεινε πάλι το παράθυρο, τραβούσε τις κουρτίνες ή τις τακτοποιούσε έτσι ώστε να μη φαίνεται τίποτα από έξω –ή από μέσα, ανάλογα ποια ήταν η διάθεσή τους–, μιλούσε ασταμάτητα ή βυθίζοταν στις σκέψεις και στις αναμνήσεις της.

Ήταν η ώρα που επικρατούσε το πιο πηχτό σκοτάδι, αφού τα άστρα είχαν οβήσει προ πολλού και η νύχτα έπαιρνε βαθιά ανάσα και ύστερα από λίγο, όπως θα έβγαζε τον αέρα από τα σπλάχνα της, θα διέλυε το μαύρο χρώμα σιγά σιγά. Το ξημέρωμα δεν αργούσε. Ούτε και βιαζόταν όμως να έρθει. Γιατί η μέρα που θα

έφερνε δεν θα ήταν για κανέναν από τους ανθρώπους της ιστορίας μας μια συνηθισμένη μέρα.

– Ο άντρας μου..., είπε κάπως διστακτικά η Ιλαρία. Περίμενε η άλλη. Λες αυτή να ήταν η στιγμή;

– Ναι; και περίμενε να ακούσει – λες αυτή να ήταν η στιγμή;

Ήπια μια γουλιά νερό η Λαρώ – ξαφνικά είχε στεγνώσει το στόμα της.

Βρήκε ευκαιρία η Βασιλική και έφερε στον νου της τα μάτια του. Πόσα της θύμιζαν από την πρώτη στιγμή που τον συνάντησε, τότε στο αεροδρόμιο, αλλά καθόλου δεν ήξερε τι ακριβώς ήταν αυτά τα «πόσα»... Είχε δει και τα μαλλιά του τότε –τα μαζεμένα σε άσπρη κοτοίδα–, της είχε φανεί παράξενη η κόμμωση και ήθελε να τον ρωτήσει «Από πού είστε;», αλλά δεν το έκανε, συγκρατήθηκε, κατάλαβε ότι δεν είχε κανένα νόημα η ερώτηση, τι κι αν αυτή, σαν είδε εκείνη την κοτοίδα, για αδιευκρίνιστους –τότε– λόγους θυμήθηκε τον πατέρα της όταν πενθούσε τη γυναίκα και το παιδί του και είχε αφήσει γένια και μαλλιά αξύριστα... Και στο γράμμα του ο Ζήσης –αχ, ο Ζήσης...– της έγραφε «...*μάκρυνε πάλι τα μαλλιά του, Βασιλικούλα μου, από τότε που χάσαμε τον Νικόλα μας*». Αυτά της ήρθαν στον νου, αλλά κατάπιε τη γλώσσα της και τίποτα δεν είπε.

Ήπια κι άλλο νερό η Λαρώ. Ήθελε να της μιλήσει της Βασιλικής, αλλά δίσταζε. Λίγο την ήξερε, αλλά πολύ την είχε αγαπήσει. Όσα ήταν αυτά που τις χώριζαν, άλλα τόσα ήταν αυτά που τις ένωναν. Τι παράξενο πράγμα... Θαρρείς και αυτές οι δυο γυναίκες, από την ώρα που γεννήθηκαν, είχαν δώσει ραντεβού στους μεσημβρινούς της ζωής...

Και η Βασιλική ήξερε περίπου τι θα της έλεγε η άλλη. Μάντευε

τις σκέψεις της, την καταλάβαινε προτού ακόμα μιλήσει. Εκείνα τα μαύρα μάτια τίποτα δεν μπορούσαν να κρύψουν. Εκείνο... πώς το έκρυψε άραγε; αναρωτήθηκε για μια στιγμή και αμέσως μετάνιωσε. Ήταν καλός άνθρωπος η Ιλαρία, καλός και βασανισμένος, δεν της άξιζε να κάνει κακές σκέψεις γι' αυτήν.

Ανέβηκαν οι αναθυμιάσεις του τσίπουρου μέσα στο μυαλό της, ξενύχτι και οινόπνευμα –τις συγκινήσεις πού τις βάζεις;– κόντευαν να τη διαλύσουν. Μεγάλωσες, Βασιλικούλα! προσπάθησε να συνετίσει τον εαυτό της. Μεγάλωσες και κουράζεσαι εύκολα! γέλασε κάπως. Κάτι σαν ύπνος τής κάλυψε τα μάτια, σαν πέπλο αραχνούφαντο, και οι θύμησης την πήραν απ' το χέρι, την έβγαλαν στο μονοπάτι του παρελθόντος. Έκανε μια αδιόρατη κίνηση, να, έτσι, λες και ήθελε να διαλύσει την αχλή από τη μνήμη της, τίποτα δεν ήταν παλιό, ούτε και ξεχασμένο, τίποτα δεν γίνεται μακρινό αν ζει μέσα στην καρδιά σου, το γαλαζωπό φως της βενετσιάνικης λάμπας –εκείνης που είχε ερωτευτεί με την πρώτη ματιά στο Μπιτ Παζάρ*, σε ένα παλαιοπωλείο τούτης της γοητευτικής πόλης, και ένας θεός ξέρει ποια υγρά, σκοτεινά παλάτσο είχε κοσμήσει κάποτε– της έδειχνε το μονοπάτι, ένα ταξίδι θα έκανε πάλι πίσω στον χρόνο η Βασιλική, ποτέ δεν το βαρέθηκε και ποτέ δεν το ανέβαλε, τακτικά έπαιρνε για αποσκευές τις αναμνήσεις της και ξεκινούσε – ειδικά τώρα τελευταία, που, με όλα όσα είχαν συμβεί, κάθε λίγο και λιγάκι εκεί ξαναγυρνούσε.

Με μισόκλειστα μάτια και με το μυαλό κάπως θολωμένο από το ξενύχτι και τα τσίπουρα, η Λαρώ βλέπει τη Βασιλική που ανασαίνει ελαφρά, καθώς, γερμένη στην πολυθρόνα, έχει βυθιστεί στον

* Κλειστή αγορά με παλαιοπωλεία στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.

ύπνο. Έχουν χρώματα τα όνειρα; Μυρωδιές; Γεύση, μελωδία,
αίσθηση αγγίγματος;

Έξω η βροχή ακόμα μαστίγωνε με λύσσα τα μάρμαρα, εκείνα
που φιλούσε η θάλασσα.

Το μονοπάτι του έρωτα

Λένε ότι ο έρωτας περνάει πρώτα από το στομάχι. Ο Τζόνι πάντα γελούσε όταν το άκουγε αυτό. «Αν ήταν έτσι, ο μπαμπάς θα είχε ερωτευτεί τη θεία Πιπίνα» έλεγε στη Βασιλική «αφού η πίτα που είχε φτιάξει όταν ήρθε για πρώτη φορά στο σπίτι σας τον είχε ενθουσιάσει».

Γελούσαν μαζί και οι τρεις τους. «Έχεις τολμηρή φαντασία» του έλεγε ο πατέρας του. «Ό,τι έγινε μ' εμένα και τη Βασιλική» –και την έλουζε με το φωτεινό του βλέμμα– «ήταν ήδη εξαιρετικά τολμηρό. Για σκέψου όμως να είχαμε ερωτευτεί εγώ και η Πιπίνα!». Και γελούσαν πάλι, τώρα δυνατότερα, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο η οικογένεια της Βασιλικής ήταν πάντα μέσα στις συζητήσεις τους.

«Σαν πνευμονολόγος που είμαι» δήλωνε με το θράσος της νιότης του ο Τζόνι «ο δικός μου έρωτας θα περάσει μέσα μου με την αναπνοή και όχι με τη γεύση. Αυτό είναι το δικό μου μονοπάτι του έρωτα». Αλλά, επειδή σ' αυτή τη ζωή «Μεγάλη μπουκιά φάε, μεγάλο λόγο μην πεις», ο έρωτας τον βρήκε και τον χτύπησε τη στιγμή που έτρωγε κάτι νόστιμο, κάτι που παρόμοιό του δεν είχε ξαναφάει ποτέ.

Εκείνη την Πρωτοχρονιά, την πρώτη μετά τον πόλεμο, στο χάραμα μιας καινούργιας μέρας και χρονιάς, που όλοι έλπιζαν να είναι

καλύτερη για όλους, τον βρήκε ο έρωτας την ώρα που γυρνούσε μαζί με τον παιδικό του φίλο, τον Σάιμον, από μια ξέφρενη και ανέμελη νύχτα. Και είχε τη γεύση της κανέλας και του τσιγαρισμένου κουκουναριού. Είχε όμως και το χρώμα της βαθιάς, γαλάζιας θάλασσας, του Αιγαίου συγκεκριμένα, που ο Τζόνι το βρήκε –το Αιγαίο όλο– συγκεντρωμένο σε δυο μεγάλα, ανήσυχα μάτια. Και την απαλότητα του μητρικού χαδιού –εκείνου του χαδιού που τόσο στερήθηκε όταν ήταν μικρό παιδί και τόσο χόρτασε σαν ξαναπαντρεύτηκε ο πατέρας του– είχε ο έρωτας, αφού το εντόπισε –το χάδι που λέγαμε– σε δυο δυνατά γυναικεία χέρια που δούλευαν ασταμάτητα και γρήγορα, χέρια που μόνο απαλά χέρια δεν υπόσχονταν – όχι πάντως εκείνη τη στιγμή, που ήταν τόσο απασχολημένα. Αλλά, αν είναι να ερωτευτεί ο άνθρωπος, όλα, ακόμη και τα αντίθετα, γίνονται σύμμαχοι του έρωτα.

Και τα λέμε όλα αυτά εδώ τώρα όχι επειδή παίζουν κάποιον ιδιαίτερο ρόλο στην ιστορία, αλλά επειδή θέλουμε να δείξουμε ότι στον έρωτα δεν χρειάζεται να κάνεις δηλώσεις. Γιατί, σαν έρθει η «στραβοβδομάδα», που έλεγε και ένας υπέροχος άνθρωπος από την ιδιαίτερη πατρίδα του Τζόνι –και πατέρας της γράφουσας–, όλα συντελούν στο να ερωτευτείς. Και για τον Τζόνι είχε έρθει.

Μες στο ψοφόκρυο και στο χιονόνερο... έτυχε;... το είχε προσχεδιάσει ο Σάιμον, που ήταν καλοφαγάς;... είχαν αποφασίσει οι Μοίρες γι' αυτόν πολύ καιρό πριν, για να γραφτεί αυτή η ιστορία;... τι να πούμε... ας πούμε λοιπόν ότι έτυχε και βρέθηκε ο Τζόνι έξω από ένα μικροσκοπικό εστιατόριο, το «Lucky Star». Να προσθέσουμε δε ότι «έτυχε και βρέθηκε» μαζί με άλλους πολλούς, που επίσης έκλειναν την πρώτη νύχτα του χρόνου με ένα νόστιμο όσο και παράξενο γεύμα. Μικρασιάτικη κουζίνα. Δυο λέξεις που συνοδεύονταν από επιφωνήματα έκπληξης, αφού όλοι –ή σχεδόν όλοι– τις άκουγαν για πρώτη φορά.

Και το αστέρι δεν ήταν τυχερό μόνο και μόνο επειδή ο Τζόνι έφαγε ένα πεντανόστιμο, παράξενο φαγητό, ήταν τυχερό και επειδή τότε, μαζί με τα χρυσαφένια κουκουνάρια του πιλαφιού και τα μυρωδάτα, λεπτοκομμένα κομμάτια του ντονέρ, γνώρισε τη Ζωή.

«Ποιος το μαγείρεψε;» είχε ρωτήσει, σκύβοντας από το παράθυρο, τον νεαρό με τη μακριά άσπρη ποδιά που έτυχε να βρίσκεται κοντά εκείνη τη στιγμή, γιατί η κοπέλα είχε αποτραβηχτεί στο βάθος του «καταστήματος». «Η αδελφή μου, κύριε», είχε πει σεμνά το παιδί και με μια κίνηση του κεφαλιού είχε δείξει προς το μέρος της κοπέλας. «Και πού έμαθε αυτά τα φαγητά;» «Από τη μητέρα μας, κύριε, που είναι από τη Μικρά Ασία». Απογοητεύτηκε κάπως ο Τζόνι, αλλά προσπάθησε να το κρύψει. «Τούρκοι;» «Έλληνες, κύριε!» απάντησε ο άλλος περήφανα.

Χτύπησε η καρδιά του παράξενα. Η χαμογελαστή κοπέλα στο εσωτερικό ήταν Ελληνίδα, για φαντάσου... πατριώτισσα... Το 'λεγε και το ξανάλεγε στον εαυτό του και δεν μπορούσε να το πιστέψει. Ελληνίδα και όμορφη σαν θεά του Ολύμπου.

Είχε σκεφτεί να ρωτήσει και κάτι παραπάνω, να συστηθεί, να πει «Κι εγώ Έλληνας είμαι – τουλάχιστον κατά το ήμισυ» ή κάτι τέτοιο, αλλά συναντήθηκαν τα βλέμματά τους πάνω από τον πάγκο του παραθύρου και ο Τζόνι, μορφωμένος, πλούσιος και πετυχημένος, ένιωσε τα πόδια του να λιώνουν σαν παγωτό. Κάτι που δεν ήταν δικαιολογημένο έτσι κι αλλιώς, αφού εκείνο το βράδυ έκανε ψοφόκρυο και κανένα παγωτό δεν θα έλιωνε τόσο εύκολα.

Έφαγαν με τον φίλο του χωρίς να ρωτήσει τίποτα παραπάνω, «Φανταστικό φαγητό...» αποφάνθηκε ο Σάιμον –αυτό λέγεται σύμπτωση άραγε ή πεπρωμένο, ο φίλος του να έχει το ίδιο όνομα με τον αδελφό της ωραίας μαγείρισσας, κι ας μην το ήξερε ακόμα

ο νεαρός γιατρός;-, «Να ξανάρθουμε, να φέρουμε και τα κορίτσια», και μπήκε νυσταγμένος στο αυτοκίνητο.

Ο Σάμιον μπήκε νυσταγμένος στο αυτοκίνητο, ο Τζόνι τότε μόλις είχε ξυπνήσει. Και μάλιστα θα ακολουθούσαν πολλές νύχτες αγρύπνιας. Τόσες όσες δικαιολογεί ένας μεγάλος έρωτας.

Ο Σωτήρης πίστευε ότι τον γιο του τον είχαν παραχαϊδέψει όλοι τους. Ο ίδιος πρώτος και καλύτερος, που νόμιζε πως με την αγάπη και τα χατίρια θα απάλυνε την ορφάνια του παιδιού. Η Ελβίρα επίσης, για τους ίδιους ακριβώς λόγους αλλά και επειδή λαχταρούσε πολύ η ίδια να αποκτήσει ένα παιδί και δεν την αξίωσε ο Θεός – ή, μάλλον, δεν την αξίωσε εκείνος ο άχρηστος ο Χοσέ, τον οποίο περίμενε μια ζωή να δείξει να την παντρευτεί. Τέλος, τον είχε κακομάθει και η Βασιλική, που εξαρχής τον αγάπησε πολύ. Όσο μάλιστα απομακρυνόταν από το όνειρο της απόκτησης ενός δικού της παιδιού, τόσο αυξανόταν η αγάπη της για τον Τζόνι, που κατέληξε σε αδυναμία. Αδυναμία μεγαλύτερη και από αυτήν του Σωτήρη.

Γενικά, ο Τζόνι ήταν ο λατρεμένος των γυναικών. Η θεία του, η αδελφή της μητέρας του, μια καθαρόαιμη Ιρλανδή, που είχε ενταχθεί όμως πλήρως στον αμερικανικό τρόπο ζωής, έχοντας δύο κόρες θεωρούσε τον ανιψιό της «δικό της γιο» και τον προσκαλούσε συχνά πυκνά σε όλες τις οικογενειακές γιορτές, στα πάρτι και στα κυριακάτικα μπάρμπεκιου, όπου ο Τζόνι πήγαινε μεν, αλλά δεν καθόταν για πολύ, γιατί πάντα έτρωγε με τους γονείς του.

Ακόμη και η θεία του η Λένα, η νύφη του πατέρα του, εκείνη που ζούσε στην πατρίδα, η θεία του η χορτάτη από αγόρια και γιους –τρεις είχε–, ακόμη κι εκείνη τον είχε αγαπήσει πολύ στο διάστημα της παραμονής τους στην Κλεισούρα.

Την ίδια αδυναμία τού έδειχναν και οι κόρες των φίλων των γονιών του, οι συμμαθήτριες, καθώς και όλες οι κοινωνικές συναστροφές του όταν μεγάλωσε και ανεξαρτητοποιήθηκε.

Ο Τζόνι λοιπόν, με το «φωτοστέφανο» ή την αύρα, αν θέλετε, του αγαπημένου –του λατρεμένου, καλύτερα– παιδιού, έφηβου, νεαρού άντρα αργότερα, προσέγγιζε πάντα όμορφα τους ανθρώπους, τα κορίτσια, τις γυναίκες. Φύση καλή και βολική, από έναν πατέρα γλυκό και προσηνή και μια μητέρα που, όσο να πεις, αν και δεν τον ανάθρεψε, του κληροδότησε αρκετά χαρακτηριστικά πέρα από τα εξωτερικά, μια μητέρα που υπήρξε η προσωποποίηση της τρυφερότητας και της αγάπης, έγινε αυτό που λέμε «καλό, αξιαγάπητο παιδί». Όταν, αργότερα, συμβίωσε με τη Βασιλική, πήρε κι άλλα πράγματα, χάλκευσε χαρακτήρα έντιμο και ειλικρινή, έγινε λεβέντης άνθρωπος, με την έννοια που μόνο στην Ελλάδα υπάρχει.

Εκτός από τη λεβεντιά όμως, από τη θετή του μητέρα, τη χιλιοφίλητη «μαμά Βασιλική», ο Τζόνι διδάχτηκε κι άλλα πολλά, όπως την αφοσίωση στην οικογένεια, την απλότητα και τη φιλικότητα προς όλους τους ανθρώπους, το θάρρος της γνώμης. Κυρίως όμως διδάχτηκε από εκείνη ότι μπορεί η αυτονομία να είναι σπουδαίο πράγμα, αλλά, όταν αγαπάς, ευχαρίστως τη χαρίζεις, αρκεί να είστε αυτός κι εσύ, εσύ και αυτή, ευτυχισμένοι.

Με τέτοια ψυχικά εφόδια και χωρίς κανένα κόμπλεξ ανωτερότητας ή κατωτερότητας –ποιος «αγαπημένος» έχει;–, ο Τζόνι κατέκτησε πολλές γυναίκες, όμορφες, πλούσιες, μορφωμένες – αυτό τον κόσμο συναναστρεφόταν, από εκεί έκανε τις γνωριμίες του–, τις οποίες όμως δεν μπόρεσε να αγαπήσει, όχι τουλάχιστον με τον τρόπο που είδε τον πατέρα του να αγαπάει τη Βασιλική, ούτε με τον τρόπο που είδε εκείνην να το ανταποδίδει.

Και όλη αυτή η συμπεριφορά του στο συγκεκριμένο θέμα, δη-

λαδή το να μπλέκεται με πολλές κοπέλες και να απεμπλέκεται εύκολα και γρήγορα, είχε κάνει τον πατέρα του να σχηματίσει τη γνώμη ότι ο γιος του, ο μονάκριβος και ακριβοθώρητος, ήταν ανώριμος, ίσως και ανεύθυνος, στο θέμα των σχέσεων με το άλλο φύλο. Στήριζε δε αυτή την άποψή του στο γεγονός ότι ο Τζόνι απέρριπτε ασυζητητί τις διάφορες προτάσεις για γάμο με νέφες υψηλής οικονομικής και κοινωνικής θέσης. Γιατί ακόμη και ο γλυκός Σωτήρης, όπως οι περισσότεροι γονείς τότε –αλλά ίσως και τώρα ακόμη–, ξεχνώντας τη δική του «αποκοτιά», να ερωτεύει δηλαδή την υποψήφια γυναίκα του ανιψιού του –που ακούστηκε ποτέ αυτό!–, να την ερωτεύει και να την παντρευτεί αψηφώντας τα πάντα, θεωρούσε ότι ίσως ο γιος του να ήταν πιο ασφαλής σε έναν γάμο χωρίς ιδιαίτερα μεγάλες ερωτικές προσδοκίες.

Και όλα αυτά βέβαια ως προς τα προσωπικά του, γιατί στον επαγγελματικό τομέα ο Τζόνι είχε εξελιχθεί σε έναν εξαιρετικό γιατρό και το όνομά του ακουγόταν τόσο στους ιατρικούς όσο στους κοσμικούς κύκλους. Ήταν ο γιατρός της χρυσής νεολαίας της εποχής του, πράγμα που έκανε ιδιαίτερα περήφανους τους γονείς του.

Κάθισε σε ένα παγκάκι στο Μεγάλο Πάρκο και κάρφωσε τα μάτια της στους κύκνους που διέσχιζαν περήφανα μια λιμνούλα, αφήνοντας πίσω τους ένα βουβό υδάτινο μονοπάτι. Είχε ψύχρα, μόνο η πλάτη της, καθώς ο ήλιος τη χτυπούσε εκεί –πισώπλατα..., σκέφτηκε η κοπέλα και γέλασε κάπως–, ήταν ζεστή. Αλλά σε λίγο θα έδυε έτσι κι αλλιώς ο ήλιος, θα έχανε τη ζεστασιά και την ασφάλεια που πρόσφερε το φως του, και αυτή δεν θα μπορούσε να μείνει για πολύ ακόμη. Πισώπλατα..., σκέφτηκε πάλι. Γιατί να μην είχε λίγο μυαλό, γιατί να μην κοιτούσε και το συμφέρον της, πώς χανόταν

έτσι σε ανόητους ρομαντισμούς και σε ιστορίες που θα έπρεπε να είναι τελειωμένες; Πεθαμένες να έλεγε καλύτερα, αυτή ήταν η σωστή λέξη, πεθαμένες, νεκρές, ψόφιε! Ποια λέξη ήταν η πιο σκληρή; Ε, αυτή η λέξη άξιζε για τις ιστορίες που θυμόταν, μία ήταν στην πραγματικότητα, αλλά στον πληθυντικό τη σκεφτόταν πάντα – όταν η πληγή είναι μεγάλη, δύσκολα δέχεσαι ότι μία μόνο είναι η αιτία που την προκάλεσε, που δεν την αφήνει να κλείσει... Γιατί έμενε εκεί προσκολλημένη και δεν μπορούσε να πάει μπροστά, πιο πέρα, πιο πάνω; Μήπως γι' αυτό τον λόγο δεν είχε έρθει στην ξένη χώρα; Για να ξεχάσει, να προχωρήσει και να αλλάξει τη ζωή της...

Ήταν ένας γοητευτικός άντρας, της άρεσε, ένιωθε καλά μαζί του, το φιλί του της έφερνε ανατριχίλα, το χάδι του την αναστάτωνε, ήθελε να βρίσκεται κοντά του, ένιωθε ασφάλεια, περνούσε καλά. Ήταν πλούσιος –ποιος θα μπορούσε να φανταστεί μεγαλύτερη τύχη από αυτήν;–, ήταν γιατρός, επάγγελμα σχεδόν μυθικό για τον δικό της κόσμο, οι γονείς του... η μάνα του δηλαδή, έτσι όπως είχαν έρθει τα πράγματα, την αποδεχόταν, θα μπορούσε να τον παντρευτεί άμεσα, να γίνει κυρία γιατρού, να πάψει να σκοτώνεται στη δουλειά, να ξεπονέσουν τα πόδια της, να ισιώσει η πλάτη της, να αρχίσει να γεννάει πριγκιπόπουλα, να δίνει οδηγίες στη μαγειρίσσα –και αυτό με προϋποθέσεις...– για το πώς θα φτιάξει το φαγητό και να τρέχει σε επιδείξεις μόδας και ιππικούς αγώνες.

Γέλασε. Άκου «ιππικούς αγώνες»! Πώς της είχε έρθει τώρα αυτό;

Και αμέσως ο νους της πήγε στη μάνα της, βασανισμένη αλλά πάντα χαμογελαστή – ποτέ δεν την είχε δει μουντωμένη, ούτε να κλαίει την είχε δει. Τη θυμόταν μόνο να προσπαθεί, μάταια, να

ανοίξει συζήτηση με τον πατέρα της, τη θυμόταν να φιλάει αυτήν και τα αδέρφια της με υγρά χείλη –φιλιά νόστιμα σαν της μάνας της, ποτέ και κανείς άλλος!–, να μιλάει ατέλειωτα με τη γιαγιά τους τη Νενέ – που δεν ήταν μάνα της μάνας της, τίποτα δεν τους ήταν, αλλά τους αγαπούσε σαν να ήταν τα πάντα.

Και να αστράφτουν τα μάτια της τη θυμόταν σαν έβλεπε... εκείνον... τον νονό τους, τέλος πάντων. Μόνο μ' εκείνον έλαμπε έτσι το πρόσωπο της μάνας της, μόνο στη θωριά εκείνου περνούσαν χίλιες αστραπές από το βλέμμα της.

Και με μια ανήσυχη έκφραση –ανήσυχη γιατί πού θα βολόδερνε η κόρη της όση ώρα εκείνη θα ήταν απασχολημένη;– τη θυμόταν, να παίρνει οδηγίες από την κυρά της.

Η κυρά της μάνας της... η μάνα *του*...

Είδε τους κύκνους ακόμα να βολτάρουν, το ίδιο περήφανα, το ίδιο αθόρυβα, το ίδιο άσκοπα, μόνο και μόνο για να επιδείξουν την ομορφιά τους, να αποσπάσουν τον θαυμασμό, να ικανοποιηθούν με το είδωλό τους μέσα στο νερό. Ακολούθησε με το βλέμμα της το υδάτινο μονοπάτι μέχρι εκεί όπου έσβηγε, όπου γινόταν πάλι λείο, πάλι ένας ακίνητος καθρέφτης. Κι όπως οι τελευταίες ακτίνες του ήλιου έπνιξαν το είδωλό τους μέσα σ' εκείνο τον νερένιο καθρέφτη, έτσι κι εκείνη βυθίστηκε στις αναμνήσεις της.

Είχαν φτάσει στη Νέα Υόρκη Δεκέμβρη μήνα –ούτε που κατάλαβε τίποτα όσο καιρό ταξίδευε, ήταν σαν τυφλή, σαν κουφή, σαν ζωντανή νεκρή, μυαλό και αισθήσεις ακινητοποιημένα– και τόσο κρύο δεν είχε νιώσει ποτέ. Διαπίστωσε ότι αυτή η πόλη τής ταίριαζε, όσο κρύο είχε έξω, τόσο είχε κι αυτή μέσα στην καρδιά της,

της ταίριαζε πολύ, οι άνθρωποι προχωρούσαν χωρίς να βλέπουν, χωρίς να δείχνουν ότι αντιλαμβάνονταν τους δίπλα, της ταίριαζε, έτσι ήθελε να ζήσει, να χαθεί και να ξεχάσει, να χωνευτεί ανάμεσα στους άλλους, τους χιλιάδες, τους ανώνυμους.

Τίποτα δεν ήταν εύκολο στην αρχή –ούτε τώρα ήταν εύκολα, αλλά τουλάχιστον είχε καταφέρει να σταθεί στα πόδια της–, το μόνο παρήγορο ήταν ότι είχαν βρεθεί στο σπίτι του νονού τους, πλατιά η αγκαλιά και το χαμόγελό του, αλλά αυτό ήταν για λίγο. Όχι η αγκαλιά και το χαμόγελο, το σπίτι του ήταν για λίγο. Δεν μπόρεσαν να συμβιώσουν με τη Μαρία, τη νονά, έκαναν υπομονή με τον αδελφό της, αλλά ήρθαν έτσι τα πράγματα και, από τη στιγμή που εκείνη ξεστόμισε τις όλο φαρμάκι για τη μάνα και τον νονό τους κουβέντες, τότε βιάστηκε το κορίτσι, τα μάζεψε άρον άρον, παρασύροντας και τον Σίμο, και έφυγαν.

Τότε ήταν που άρχισαν τα δύσκολα, τα πολύ δύσκολα. Όμως, σκυλιά και οι δυο τους στην προσπάθεια, τα κατάφεραν. Ήταν περήφανη γι' αυτό, πολύ περήφανη, ήταν το μόνο πράγμα που την έκανε περήφανη, είχαν κάνει τη νύχτα μέρα και τα κατάφεραν, δούλεψαν σκληρά, αλλά στάθηκαν στα πόδια τους με τον καιρό. Και έκαναν την αρχή, το μαγαζάκι τους, το «Lucky Star» των ονείρων τους.

Το «βάφτισαν» έτσι το μαγαζάκι τους προς τιμήν του λαμπερού άστρου που νόμισε ότι είδε ένα βράδυ –ένα από τα αβάσταχτα βράδια της φτώχειας, τότε που είχαν φύγει από το σπίτι όπου φιλοξενούνταν–, το είδε να λάμπει στο ξεφλουδισμένο ταβάνι της άθλιας τους κάμαρας η Ζωή, πίστεψε σ' εκείνο το αστέρι, μάντεψε και ευχήθηκε να ήταν το τυχερό τους.

Κι επειδή ό,τι ποθούμε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας στο

τέλος το αποκτούμε, μπόρεσαν τα δυο αδέρφια και στέγασαν το όνειρό τους.

Άνοιξαν ένα μικρό μαγαζάκι –τόσο δα, τρία επί τέσσερα σχεδόν–, στο οποίο εκείνη, γύρω στο μεσημεράκι, αφού είχε ψωνίσει και μαγειρέψει από νωρίς το πρωί, σερβίριζε ένα φαγητό και μερικά συνοδευτικά από την ιδιαίτερη πατρίδα των γονιών της.

Στον εξωτερικό δε χώρο του μαγαζιού, στο σημείο όπου ενώνονταν δύο μεγάλα κτίρια, πήρανε άδεια και βγάζανε έξω δυο πάγκους με σκαμνιά, όπου κάποιος μπορούσε να καθίσει για να μην τρώει στα όρθια.

Και μπορεί το «Lucky Star» να βρισκόταν σε έναν παράδρομο που δεν οδηγούσε πουθενά, αλλά βρισκόταν σε έναν παράδρομο μιας από τις μεγαλύτερες λεωφόρους της πόλης εκείνης. Ο κεντρικός δρόμος φυσικά και ήταν πέρασμα μεγάλο, αλλά στο δικό τους «τυφλό» στενό βρισκόταν το πίσω μέρος των κτιρίων όπου στεγάζονταν δύο μεγάλες εφημερίδες.

Από εκείνη τη μεριά έφευγαν οι εργάτες –τυπογράφοι, λινотύπες, καθαριστές–, όπως επίσης από εκεί προσέγγιζαν τα φορτηγά για να ξεφορτώσουν το χαρτί και να φορτώσουν εφημερίδες που ακόμα είχαν τη μυρωδιά του νωπού μελανιού.

Οι πρώτοι τους πελάτες λοιπόν ήταν οι εργάτες και οι οδηγοί των φορτηγών. Οι μεν δεύτεροι τοιμπούσαν κάτι εκεί όταν οι άλλοι ξεφόρτωναν τις παραγγελίες, οι δε εργάτες συνήθιζαν να βγαίνουν για να καπνίσουν ένα τσιγάρο ή να πιούνε έναν καφέ. Το φαγητό ήταν νόστιμο, τέτοιο που κανένας από αυτούς –εκτός κι αν ήταν από την Τουρκία ή τη Μέση Ανατολή– δεν είχε ξαναφαεί. Όποιος δοκίμαζε ξαναερχόταν. Ασυζητητί.

Το νέο διαδόθηκε και μέσα στα γραφεία, κι όταν άρχισαν να έρχονται οι δημοσιογράφοι, το πράγμα άλλαξε συνολικά. Σύντομα και για κάποιο λόγο, που μάλλον δεν ήταν μόνο το υπέροχο

φαγητό που μαγεύε η Ζωή, αλλά και το τυχερό αστέρι που είχε ανατείλει πάνω σε ένα ξεφλουδισμένο ταβάνι και συνέχιζε να λάμπει τώρα στα πρόσωπά τους, η δουλειά πήγε πολύ καλά, καλύτερα απ' όσο μπορούσαν να φανταστούν και στα πιο τρελά τους όνειρα.

Τόσο καλά πήγε η δουλειά, που αρκετοί, ο νονός τους και η γυναίκα του μεταξύ αυτών, τους προέτρεψαν να μεταφερθούν σε ένα μεγαλύτερο κατάστημα, για να κερδίζουν περισσότερα, αλλά εκείνοι, παιδιά της Ιλαρίας, ταπεινοί άνθρωποι δηλαδή, το κράτησαν έτσι, μικρό και αλλιώτικο. Γιατί ο Σίμος, με ένα επιχειρηματικό ένστικτο που θα πήγαινε χαράμι αν είχε παραμείνει στην πατρίδα, διέγινωε ότι το μικρό μέγεθος του μαγαζιού και το γεγονός ότι σεβίριζαν το φαγητό από το παράθυρο ήταν αυτά που άρεσαν στον κόσμο, αυτά που έκαναν το μαγαζί τους τόσο δημοφιλές. Και ο έξυπνος νεαρός, ο μετανάστης από τη Θεσσαλονίκη, δεν έπεσε έξω.

Το «Lucky Star», μέσα σε πέντε χρόνια σχεδόν, έγινε στέκι. Στέκι κάποιων ανθρώπων που είχαν ανοιχτούς ορίζοντες. Δημοσιογράφοι, αργότερα άνθρωποι του πνεύματος, φοιτητές, καλλιτέχνες, στο τέλος και κοσμικοί, ήταν οι τακτικοί του πελάτες. Όμως και οι εργάτες, αυτοί που έκαναν την αρχή, δεν σταμάτησαν να επισκέπτονται το μαγαζάκι, και υπήρχαν φορές που μπορούσες έξω από το «Lucky Star» να συναντήσεις κόσμο ανάκατο: άντρες με μουντζουρωμένα ρούχα, γυναίκες με ψηλά τακούνια και πλατινέ μαλλιά, σκυθρωπούς μουσάτους ποιητές, πολυλογάδες δημοσιογράφους με τσιμπούκι στο στόμα, νεαρούς και νεαρές που έλπιζαν κάποτε να γίνουν ηθοποιοί στο Μπρόντγουεϊ, μαχητικούς νέγρους και «κορίτσια» από τις κοντινές πιάτσες. Όλο αυτό το συνονθύλευμα κόσμου –καθόλου παράξενο, βέβαια, για μια μητρόπολη σαν τη Νέα Υόρκη– τσιμπούσε τις νοστιμιές της Ζωής,

είτε στα όρθια είτε στους μεγάλους πάγκους, με όλες τις καιρικές συνθήκες. Όπως κι εκείνο το βράδυ Πρωτοχρονιάς άλλωστε, με το ασταμάτητο χιονόνερο, που για πρώτη φορά επισκέφθηκε το «Lucky Star» ο Τζόνι.

Η κατά κάποιον τρόπο επιτυχία τους –και το λέμε με μετριοφροσύνη γιατί, λόγω του μεγέθους του μαγαζιού, δεν μπορούσαν να έχουν τεράστια κέρδη– έβαλε φτερά στα όνειρά τους και χαλύβδωσε το πείσμα και τις προσπάθειές τους. Τα δυο παιδιά δούλευαν σκληρά, ο Σίμος μάλιστα δεν εγκατέλειψε την άλλη του δουλειά – κάποιες μέρες πήγαινε στο «Lucky Star» κατευθείαν μετά το εργοστάσιο. Όταν άρχισαν να βγάζουν κάποια κέρδη, μπόρεσαν να νοικιάσουν έναν πιο ευάερο και φωτεινό χώρο, να φορέσουν κανένα καινούργιο ρούχο και, μόλις τελείωσε ο πόλεμος, να στείλουν χρήματα στους γονείς και στην αδελφούλα τους – οι αποστολές ήταν πια σχεδόν ασφαλείς.

Εκείνα τα πρώτα χρόνια της Αμερικής η Ζωή κοιμόταν και ξυπνούσε με έναν και μοναδικό σκοπό: να ξεχάσει το αγόρι που την είχε πληγώσει τόσο βάνουσα –άθελά του ή ηθελημένα, δεν είχε κατορθώσει μέχρι τότε να δώσει απάντηση–, να ξεχάσει τα πάντα γύρω από αυτόν, όλα όσα την είχαν τρέψει σε φυγή, σε μια φυγή όσο το δυνατόν πιο μακριά, λες και ο Νικολά ήταν ο ίδιος ο θάνατος.

Μαζί με εκείνον η Ζωή προσπάθησε να ξεχάσει και την ντροπή που είχε νιώσει τότε, την ντροπή που δεν έλεγε να φύγει από μέσα της αλλά συνέχιζε να της μασάει τα σωθικά. Κοπέλα στη βουνοκορφή της νιότης της, ντρεπόταν για τον εαυτό της, δεν είχε τρόπο να κρυφτεί – πώς κρύβεσαι, αλήθεια, από σένα; Και ντρεπόταν για εκείνον τον παράξενο έρωτα, που, αν και κατέβαλλε μεγάλες, τεράστιες προσπάθειες να τον ξεπεράσει, πάλι το μυαλό αλλά και η καρδιά της, ειδικά η καρδιά της, σ' αυτόν ξαναγυρνούσαν, σ' αυτόν και στον Νικολά –ταυτισμένοι ήταν μέσα της–, που, ενώ τον κατη-

γορούσε για όλα, έρχονταν στιγμές που σκεφτόταν ότι μπορεί και να μην έφταιγε εκείνος, ίσως και να μην είχε συμβεί μεταξύ τους τίποτα από αυτά που την έκαναν να ντρέπεται, ίσως και να μην ήταν καν έρωτας αυτό που ένιωθε. Μύλος το μυαλό της, ανακατεμένα και τα συναισθήματα...

Όσες φορές μάλιστα προσπαθούσε να φέρει μπροστά στα μάτια της την εικόνα του, ήταν σαν να τον κοιτούσε μέσα από έναν σπασμένο καθρέφτη. Έβλεπε τη μορφή του πολλές, χιλιάδες επαναλαμβανόμενες φορές, αλλά ποτέ ολόκληρο. Από κάθε είδωλο έλειπε και ένα κομμάτι –άλλοτε μάτι, άλλοτε χέρι, άλλοτε πόδι–, ποτέ η εικόνα δεν ήταν πλήρης. Γιατί ποτέ δεν είχε νιώσει πως εκείνος, έστω για ένα λεπτό, της «ανήκε» ολόψυχα.

Εκτός από το ελλιπές είδωλο ενός έρωτα, η Ζωή, στο απεγνωσμένο εκείνο ταξίδι προς τη λήθη, συμπαρέσυρε τη μίζερη ζωή στην Ελλάδα, τα πληγωμένα μάτια του πατέρα της, τη μάνα της, που είχε τη χαρά της ζωής μέσα της αλλά η φτώχεια και κάτι άλλο –που ακόμη και μετά την αποκάλυψη της Μαρίας, ότι δηλαδή η μάνα της ήταν η αγαπητικιά του Δημητρου, ακόμη και τότε, ακόμη και τώρα, δεν ήταν σίγουρη αν ήταν μόνο αυτό– την έριχναν κάτω και την ποδοπατούσαν. Γι' αυτό και τις ώρες της σκληρής της δουλειάς, τότε στο υγρό υπόγειο πλυντήριο του Κινέζου, η Ζωή με τον νου της τους άλλαζε ρούχα, μαζί και προσωπικότητα, και τους χάριζε τη ζωή που θα ήθελε η ίδια να έχουν, τη ζωή που τους άξιζε να έχουν. Και μέσα σε όλα αυτά ονειρευόταν ένα μέλλον λαμπρό για τη μικρή τους αδελφή, το Ελπίδακι, ονειρευόταν και υποσχόταν συγχρόνως στον εαυτό της ότι θα έκανε το παν για να ζήσει εκείνη τουλάχιστον μια διαφορετική ζωή.

Δεν άντεχε να θυμάται η Ζωή ότι και η ίδια δεν είχε πολλές ευκαιρίες –ή γκαρσονάκι ή μαγείρισσα, και τέλειωνε εδώ το μέλλον της...–, πικραινόταν που ο Δαμιανός και η Ιλαρία δεν της είχαν δείξει έναν άλλο δρόμο, θύμωνε που δεν τους είχε δει ποτέ να γελάνε μεταξύ τους, ούτε καν να χαμογελάνε, και τους καταλόγιζε ότι δεν έψαξαν, δεν πάλεψαν για την ευτυχία. Αλλά δεν περνούσε ποτέ από το μυαλό της ότι τα αίτια της δυστυχίας τους ήταν πολύ πιο βαθιά, πολύ πιο σύνθετα από τη φτώχεια.

Δεν έπαψε όμως να τους αγαπάει και να τους σκέφτεται, να τους γράφει και να τους στέλνει όσα χρήματα μπορούσε –χρήματα που στην αρχή, όσο διαρκούσε ο πόλεμος, τα κράταγε φυλαγμένα στην τράπεζα–, προσευχόταν να είναι καλά, να μπορέσουν κάποτε να ζήσουν καλύτερα, να αναπνεύσουν λίγο πιο ελεύθερα, να φύγει η ταφόπλακα από το στήθος τους.

Κι έτσι, εκεί στην Αμερική, μακριά από όλους και από όλα όσα την είχαν πληγώσει, δούλευε σκληρά και ασταμάτητα, έκανε αιματηρές οικονομίες, δουλειά - σπίτι ήταν το δρομολόγιό της, και ονειρευόταν να γυρίσει κάποτε στην πατρίδα της και να είναι πλούσια, να χτίσει ένα ωραίο, ηλιόλουστο σπίτι με μεγάλα παράθυρα που θα βλέπουν στη θάλασσα, να κάνει έναν περίπατο στην παραλία και να μυρίσει πάλι την αλμύρα, να ανοίξει και ένα εστιατόριο πολυτελείας ψηλά στα κάστρα, με θέα σε όλο τον Κόλπο*, που πάλι «Τυχερό Αστέρι» θα το ονόμαζε.

Τίποτα άλλο δεν την απασχολούσε, καμία σκέψη, καμία αγωνία για έρωτα, γάμο, αποκατάσταση, παιδιά.

Μέχρι εκείνο το απόγευμα –λίγες μέρες μετά την Πρωτοχρονιά ήταν– που γνώρισε τον Τζόνι –γιατί στην πρώτη του επίσκεψη δεν τον είχε προσέξει καν, απασχολημένη καθώς ήταν–, τον γνώ-

* Στον Θερμαϊκό Κόλπο.

ρισε και θαρρείς αναβόσβησε μέσα της το αστέρι, αναβόσβησε σαν να της έκανε σινιάλο, σαν να της έλεγε «Αυτός είναι, αυτός είναι, αυτός είναι».

Είδε τους κύκνους να διασχίζουν ασταμάτητα τη λίμνη, λες και είχαν συγκεκριμένο σκοπό. Ανακάθισε στη θέση της – είχε γλιστρήσει λίγο στο παγκάκι καθώς θυμόταν εκείνες τις μέρες, τις ώρες, τις στιγμές. Είχε έρθει στο Μεγάλο Πάρκο να περπατήσει, να σκεφτεί, να αποφασίσει.

«Δεν μεθάς μόνο με το κρασί...» έλεγε η γιαγιά της η Νενέ – που δεν ήταν γιαγιά της... – αν καμιά φορά τής εξομολογιόταν η μάνα της ότι ο Δαμιανός είχε πει κανένα ποτηράκι παραπάνω. «Δεν μεθάς μόνο με το κρασί, μεθάς και με το βαρέλι». Και δεν μπορούσε η Ζωίτσα, μικρό κορίτσι τότε, να καταλάβει τι εννοούσε – πώς γίνεται να μεθάς με το βαρέλι; Ρώτησε και ξαναρώτησε τη Νενέ, ρώτησε και τη μάνα της, αλλά απάντηση δεν πήρε ποτέ, μόνο ανασήκωναν τους ώμους. «Θα μεγαλώσεις και θα καταλάβεις...» της είπε μια φορά κάποια από τις δυο, δεν θυμόταν όμως ποια – μήπως και τι σημασία είχε;

Δάκρυσε απότομα, λες και το γεγονός ότι είχε ξεχάσει αν το σχόλιο εκείνο γι' αυτή... την παροιμία;... κουβέντα;... το είχε ακούσει από τη μάνα ή από τη γιαγιά της ήταν τόσο σοβαρό που σήκωνε κλάμα.

Η Ζωή, καθισμένη σε ένα παγκάκι του μεγαλύτερου πάρκου της Νέας Υόρκης, με τον ήλιο να κοντεύει να κρυφτεί πίσω από τα ψηλά δέντρα, δάκρυσε γιατί έπρεπε να πάρει μια απόφαση. Με τις αναμνήσεις της σύντομης ιστορίας της με τον Τζόνι – αναμνήσεις ηλιόλουστες και χαμογελαστές, που χόρευαν ευτυχισμένους χορούς μέσα στο κεφάλι της – και με τις άλλες, εκείνες που τις

κουβαλούσε βαριές σαν κοτρόνες στην ψυχή της –τη φτώχεια, την πίκρα και έναν έρωτα που την είχε κάνει να νιώσει σκουπίδι, μηδενικό, πόρνη και ηλίθια–, να σέρνουν ένα μακρόσυρτο μοιρολόι μέσα της, με όλα αυτά τα μπερδεμένα συναισθήματα, τις ανάκατες αναμνήσεις και εικόνες, τα ξεχασμένα μα τόσο ζωντανά αγγίγματα, όνειρα και απογοητεύσεις, με όλα αυτά και άλλα τόσα ακαθόριστα και ανομολόγητα, έπρεπε να πάρει μια απόφαση, να κάνει ένα βήμα στη ζωή της. Στο χέρι της ήταν να αλλάξει τη μοίρα και να ζήσει μια ζωή διαφορετική, γεμάτη αγάπη, ασφάλεια και άνεση.

Γέλασε πικρά. «Δεν μεθάς μόνο με το κρασί, μεθάς και με το βάρέλι». Πιο χαζή παροιμία δεν είχε ξανακούσει. Μια ανοησία και μισή. Πώς της είχε έρθει πάλι στο μυαλό; Τι λόγο είχε να τη θυμηθεί και να τη βασανίζει;

Και έκλαψε πάλι.

Λίγο καιρό μετά το πρώτο τους ραντεβού, τότε που άρχισαν να στριμώχνουν τη γνωριμία τους σε μία ωρίτσα ανάμεσα στην απογευματινή και στη βραδινή της βάρδια, δηλαδή την ώρα που ερχόταν ο Σίμος στο μαγαζί, κατά τις πεντέμισι με έξι, και οι μεσημεριανοί πελάτες είχαν φύγει, ενώ ήταν ακόμα νωρίς για τους βραδινούς, ο Τζόνι τής διηγήθηκε πώς ήταν η στιγμή που την είδε για πρώτη φορά.

Τότε βέβαια, όταν δηλαδή της διηγήθηκε αυτή του την εμπειρία, η Ζωή είχε ήδη ξεπεράσει τους αρχικούς της δισταγμούς και είχαν αποκτήσει κάποια οικειότητα μεταξύ τους, μιλούσαν ασταμάτητα πίνοντας καυτή σοκολάτα, μιλούσαν έτσι όπως δεν είχε μιλήσει η Ζωή με κανέναν άλλο άνθρωπο πριν.

Της είπε λοιπόν πως, όταν την είδε μέσα στο μαγαζάκι το

βράδυ –ή, καλύτερα, το ξημέρωμα– της Πρωτοχρονιάς, εκείνη, που ήταν απασχολημένη και βιαστική –για να μην πούμε και συνηθισμένη να μη ρίχνει ούτε μια ματιά στους άντρες–, ούτε καν τον κοίταξε, έστω και αφηρημένα.

Δεν πτοήθηκε από αυτό ο Τζόνι. Γύρισε στο «Lucky Star» την επομένη, λες και τον έσπρωχνε ένας ανεμοστρόβιλος που δεν μπορούσε να του αντισταθεί, γύρισε κι ας πίστευε ότι θα το έβρισκε κλειστό μια τέτοια μέρα γιορτινή.

Πέρασε πρώτα από την απέναντι πλευρά του δρόμου, είδε κίνηση, όχι όμως όπως την προηγούμενη φορά, πάντως κλειστά δεν ήταν, αυτό το έβλεπε, δεν μπορούσε να διακρίνει τι γινόταν μέσα, ποιος ήταν –μια στάλα, βλέπεις, το άνοιγμα, ένα μικρό παράθυρο...–, διέσχισε τον δρόμο με τα μάτια καρφωμένα σ' εκείνο το παραθυράκι, που έμοιαζε με φάρο σε σκοτεινό πέλαγο, και όταν έφτασε μπροστά φοβήθηκε, ούτε που κοίταξε μέσα, μόνο έκανε μεταβολή και έφυγε προς την αντίθετη κατεύθυνση. Τι ήθελε ακριβώς να κάνει, ακόμα αναρωτιόταν και δεν είχε την απάντηση.

Πέρασε μία εβδομάδα, ο καιρός το γύρισε σε χιόνι, τέσσερα μερόνυχτα χιόνιζε ασταμάτητα, παγωμένες λάσπες στους δρόμους έκαναν δύσκολες τις μετακινήσεις, ο κόσμος μόλις τελείωνε τη δουλειά του έτρεχε βιαστικός στο σπίτι να ζεσταθεί, να προφυλαχτεί. Έφυγε και ο Τζόνι από το ιατρείο, θα 'ταν οχτώ το βράδυ, αλλά δεν πήρε τον συνηθισμένο δρόμο, κατευθύνθηκε προς το «Lucky Star» –κατά διαβολική ή, μάλλον, αγγελική σύμπτωση, το μαγαζάκι δεν ήταν πολύ μακριά από το ιατρείο του–, κατευθύνθηκε προς τα εκεί χωρίς να συζητήσει καν με τον εαυτό του το θέμα. Και, φτάνοντας, διαπίστωσε με ανακούφιση ότι, παρά το δριμύ ψύχος και την κακοκαιρία, το «Τυχερό Αστέρι» ήταν ανοιχτό.

Έλαμπαν τα φώτα μέσα από το πεντακάθαρο τζάμι, και όταν

πλησίασε λίγο πιο κοντά παρατήρησε ότι οι δυο τρεις άνθρωποι που ήταν απέξω κρατούσαν κάτι που άχνιζε ευωδιάζοντας. Γιατί όσοι Αμερικάνοι είχαν ανακαλύψει τη γεύση δεν έχαναν ευκαιρία να φάνε κάτι άλλο πέρα από ψητές πατάτες και λουκάνικα, ακόμη κι αν το ψοφόκρνο τους έστελνε γρήγορα γρήγορα στις εστίες.

«Καλησπέρα σας. Τι θα θέλατε, παρακαλώ;» θυμήθηκε η Ζωή ότι του είπε, όπως έλεγε σε όλους, και χαμογέλασε. Είδε τον νεαρό άντρα να την κοιτάει με ύφος χαμένο, απόρησε το κορίτσι, πήγε το χέρι της αυθόρμητα στα κουμπιά του φορέματός της, όχι, όλα εντάξει, τι παράξενο είχε πάνω της λοιπόν;

Εκείνος, όπως της τόνισε τότε που πίνανε τις πρώτες τους αχνιστές σοκολάτες, την είχε δει πλησιάζοντας στο παράθυρο, αλλά, κάνοντας μια προσπάθεια να ξεφύγει, αναζήτησε τον νεαρό, τον αδελφό της. Στο μεταξύ όμως είχε κυριολεκτικά σαρώσει με το βλέμμα του την εικόνα της, είχε παρατηρήσει με κάθε λεπτομέρεια το γαλάζιο της φόρεμα με τις λεπτές, σχεδόν αδιόρατες λευκές ρίγες, το άσπρο γιακαδάκι και τα ανασηκωμένα ως τους αγκώνες μανίκια, είχε φυλακίσει στον νου του τα πλούσια μαλλιά της, τα πιασμένα σε κότσο, τα σκούρα γαλάζια μάτια, που έμοιαζαν να έχουν σαράντα πυρετό, και τα καλογραμμένα τόξα των φρυδιών της σε ένα καθαρό και άβαφο πρόσωπο. Αναρωτήθηκε ο Τζόνι αν το χαμόγελο που στόλιζε τα χείλη της ήταν επαγγελματικό και αισθάνθηκε αιχμαλωτισμένος από τις κινήσεις της.

Γέλασε η Ζωή τότε, στις πρώτες σοκολάτες, «Τις κινήσεις μου;» τον ρώτησε με πραγματική απορία, αλλά και κάτι έκανε *φρρρρρρ* στην καρδιά της, ένα απαλό θρόισμα, σαν να σηκώθηκε αεράκι και να κούνησε τα ανθισμένα κλαδιά μιας κερασιάς. Ναι, τις κινήσεις της, επιβεβαίωσε ο Τζόνι· του θύμισαν τις νεαρές μάνες, αυτές που είχε δει αρκετές φορές όσο ήταν φοιτητής και παρακολούθουσε τον πατέρα του στις γέννες, του θύμισαν τις νεαρές

μάνες σαν έπιαναν τρυφερά, για πρώτη φορά, το καινούργιο τους μωρό. Έτσι και η Ζωή, την ίδια τρυφερότητα του φάνηκε πως είχε, τις ίδιες απαλές κινήσεις πως έκανε.

«Και γιατί είχες πάρει εκείνο το... το χαμένο ύφος;» τον ρώτησε, ενώ ήταν σίγουρη ότι η απάντησή του θα ξεσήκωνε νέα θύελλα στην καρδιά της, «Γιατί; Ρωτάς γιατί; Επειδή άκουσα τη φωνή σου να μου λέει “Καλησπέρα σας. Τι θα θέλατε, παρακαλώ;” απολογήθηκε με κατεβασμένα τα μάτια ο Τζόνι, και αυτό ήταν το τελειωτικό χτύπημα για την κοπέλα. Έβαλε τα γέλια όμως, από αμνηχανία περισσότερο. «Όχι, όχι, δεν σε κοροϊδεύω!» του διευκρίνισε, ανασήκωσε εκείνος τους ώμους, σαν να έλεγε «Κοροϊδευε όσο θέλεις», και πρόσθεσε ότι όταν άκουσε τη φωνή της... όταν άκουσε τη φωνή της... ήταν σίγουρος πως η Συμφωνική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης τέτοια μελωδία ποτέ δεν είχε καταφέρει να παίξει.

Ένιωσα τα μάγουλά της να κοκκινίζουν και ανακάτεψε το πηχτό κατακάθι με το κονταλάκι. Της άγγιξε το χέρι που ήταν απασχολημένο με το ανακάτεμα –χιλίες αναίτιες στροφές, αφού η σοκολάτα ήταν προ πολλού τελειωμένη–, της το άγγιξε με το ένα του μόνο δάχτυλο, με τον δείκτη, και συνέχισε: «Ξέρεις, Ζωή... όταν άκουσα τη φωνή σου... ήθελα να κλειδώσω τα αυτιά μου, να μην αφήσω ποτέ τα λόγια αυτά... τα λόγια σου... να φύγουν από μέσα, να πετάξουν μακριά...» Ξεροκατάπιε η κοπέλα, ζάλη και εμετός της ερχόταν, τι να έκανε τώρα, τι θα έπρεπε να πει; «Άσε που τα αγγλικά σου... τα σπαστά αγγλικά σου... μου έφεραν άλλες τρυφερές αναμνήσεις...» συνέχισε ο Τζόνι. «Θυμήθηκα τη μητέρα μου... τη μαμά Βασιλική, εννοώ... στα πρώτα της χρόνια εδώ... σ’ αυτή την πόλη, σ’ αυτή την πατρίδα... τη θυμήθηκα να προσπαθεί να μιλήσει σωστά... τότε που πρόφερε αργά αργά την κάθε λέξη, μην κάνει κανένα λάθος και την κοροϊδέψουμε... και ήταν τόσο γλυκιά, τόσο μικρή, τόσο...»

Το θρόισμα στην καρδούλα της έγινε αεράκι, ανατρίχιασε σαν να κρύωσε ξαφνικά, αλλά, πληγωμένη από τον Νικολά και δασκαλεμένη από τη μάνα της –«Στα λόγια όλοι καλοί είναι...»–, τα έβαλε όλα στη σειρά, κανείς δεν θα της άνοιγε τα φύλλα της καρδιάς της. Γέλασε πάλι αμήχανα – πόσο αγενής μπορεί να γίνεις όταν δεν ξέρεις πώς να αντιμετωπίσεις τον έρωτα που έρχεται... «Πες μου παρακάτω», του ζήτησε για να ξεφύγει, το κλειδί το κρατούσε σφιχτά στη χούφτα της, δεν θα άνοιγε την καρδιά της, το είχε αποφασίσει.

Ο Τζόνι όμως είχε πάρει φόρα και δεν σταματούσε, την είχε ερωτευτεί από την πρώτη στιγμή, δεν είχε σκοπό να το κρύψει, κι ας έχανε τα λόγια του, κι ας ένιωθε κάπως. Ποιος; Αυτός, που πάντα είχε τον έλεγχο και το πάνω χέρι με τις γυναίκες!

«Θυμάσαι τι σου απάντησα εγώ όταν ρώτησες “Τι θα θέλατε, παρακαλώ;” και μιμήθηκε τη φωνή της, “Είμαι κι εγώ Έλληνας!”» έκανε τη φωνή της πιο χοντρή η Ζωή, που θυμόταν πολύ καλά τι είχε ειπωθεί εκείνη τη στιγμή, “Πόσο χαίρομαι κάθε φορά που συναντάω έναν πατριώτη και όχι έναν ακόμη φαντασμένο Αμερικάνο...”» έκανε λεπτή τη φωνή του ο Τζόνι για να μιμηθεί τη δική της απάντηση. Δεν μπόρεσε όμως να περιγράψει με λόγια την αστραπή που είδε μέσα στα μάτια της και το χαμόγελο που ανέτειλε εκεί όταν έλεγε τα λόγια αυτά.

Μετά, και οι δυο ταυτόχρονα, θυμηθήκανε πως του πρότεινε το λεπτό αλλά συγχρόνως δυνατό χεράκι της και συστήθηκε.

«Από πού είπες ότι είσαι;» τον είχε ρωτήσει, κι ας μην είχε πει αυτός τίποτα. Τα είχε χάσει για λίγο ο Τζόνι όταν εκείνη χαράκτηρισε τους Αμερικάνους «φαντασμένους», τα είχε χάσει και είχε αποφασίσει να της κρύψει την πραγματικότητα, ότι δηλαδή δεν ήταν καθαρόαιμος Έλληνας, ότι και ιρλανδέζικο αίμα κυλούσε στις φλέβες του και ότι δεν ήταν μετανάστης, όπως είχε πιστέψει

η Ζωή. Αυτό κυρίως. Της το είχε κρύψει γιατί φοβήθηκε μήπως την έχανε. Και μόλις την είχε βρει...

«Έχουμε φασολάδα σήμερα!» είχε πει τότε περήφανα η κοπέλα, με τον ίδιο τρόπο που τις προάλλες ο αδελφός της είχε πει στον Τζόνι «Έλληνες, κύριε!», «Φασολάδα! Να σας κεράσω;». Είχε κουνήσει το κεφάλι του εκείνος έντονα, αρνητικά, ε, όχι και να τον κερνούσε... «Τι; Δεν σας αρέσει η φασολάδα;» είχε κάνει απορημένη. «Πώς είναι δυνατόν;» «Φυσικά και μ' αρέσει!» είχε διορθώσει γρήγορα γρήγορα εκείνος, μην και φανερωθεί η ημιτελής ελληνική του καταγωγή. «Ααα, είπα κι εγώ...»

Κι έτσι ο Τζόνι με τη μεγάλη πατρική περιουσία, ο νεαρός γιατρός με το λαμπρό μέλλον και την ήδη προσοδοφόρα καριέρα, αυτός που ξόδευε καθημερινά κατά μέσο όρο όσα η κοπέλα μπορεί και να μην ξόδευε σε ένα ολόκληρο εξάμηνο, αυτός ο Ελληνοαμερικόκλος ανερχόμενος δανδής, βρέθηκε τότε να κρατάει στα χέρια του ένα μπολάκι ξέχειλο από καυτή φασολάδα, αρωματισμένη με σέλινο και δυόσμο και στολισμένη με χρυσοκόκκινους σπόρους μπουκόβου. Στο άλλο χέρι είχε ένα κουτάλι και μια φέτα ψωμί και, σαστισμένος, έψαχνε να βρει μέρος να ακουμπήσει αυτά που κρατούσε – και τρόπο να του φύγει η κοκκινίλα από το πρόσωπο. Η κοπέλα τον είχε κεράσει! Έτρωγε τζάμπα!

«Σίμο, έλα να γνωρίσεις έναν πατριώτη μας!» είχε φωνάζει στον αδελφό της αυτή.

Κοίταξε η Ζωή τα σύννεφα που μαζεύονταν βιαστικά στον ουρανό έπειτα από έκτακτο προσκλητήριο, ίσως να έβρεχε σε λίγο, αλλά οι αναμνήσεις ήταν έντονες και όλες ευχάριστες, θα καθόταν λίγο ακόμη, εδώ ήταν πραγματικά μόνη, εδώ μπορούσε να σκεφτεί και να θυμηθεί, να σκεφτεί και να αποφασίοει.

Για μία ολόκληρη εβδομάδα, την εβδομάδα που ακολούθησε την κερασμένη φασολάδα, ο Τζόνι περνούσε από το «Lucky Star» κάθε βραδάκι, έσκυβε στο παράθυρο, χαιρετούσε τη Ζωή και τον αδελφό της, αυτόν κυρίως –ακόμα ούτε στον εαυτό του δεν είχε ομολογήσει τον έρωτά του και προσποιούνταν ότι χαιρόταν που είχε βρει δυο καλά παιδιά, πατριωτάκια–, αντάλλασσαν μια δυο κουβέντες, πώς πάει η δουλειά, και η δική του εντάξει, ο καιρός το ίδιο άσχημος, πότε θα έρθει η άνοιξη επιτέλους, τι νέα από την πατρίδα;

Στο τέλος εκείνης της σύντομης συνομιλίας κατέληγε να τρώει από ένα κερασμένο πιάτο, έχοντας αρνηθεί ευγενικά χίλιες φορές, έχοντας επικαλεστεί τη μάνα του που τον περίμενε με στρωμένο τραπέζι –«Φέρ' τη μαζί σου μια μέρα!» του πρότεινε με ενθουσιασμό ο Σίμος, που άκουγε «μάνα» και πιανόταν η ψυχή του από τη λαχτάρα και τη νοσταλγία– και προτείνοντας πολλές φορές να πληρώσει αυτά που έτρωγε. Ανένδοτα τα δυο Ελληνόπουλα, επέμεναν πάντα τόσο που τελικά εκείνος δεχόταν, φοβούμενος μήπως κακοκαρδίσει την κοπέλα και όντας σίγουρος πως τον είχαν περάσει για κάποιον πεινασμένο που έβρισκε τρόπο να χορτάσει –πεινασμένο αλλά καλοντυμένο...

Κατά σειρά, μετά την αρχική φασολάδα, είχε φάει ιμάμ μπαϊλντί, σουπα γιουβαρλάκια, κρεατόπιτα –αλλά όχι σαν εκείνη που έφτιαχνε η Βασιλική με τον κιμά, τούτη δω ήταν αλλιώςτικη, «Πρόβειο τυρί και κρέας έχει μέσα» του είχε εξηγήσει η Ζωή–, γιαουρτλού και μυδοπίλαφο. Την έβδομη μέρα, τη μέρα που το «πιάτο» ήταν σουτζουκάκια σμυρναίικα και μοσχοβολούσε η κανέλα δύο κάθετους και τρεις παράλληλους δρόμους μακριά, ο Τζόνι αρνήθηκε σταθερά –όχι επειδή δεν του άρεσαν· ίσα ίσα, το άρωμα τον είχε ξετρελάνει σχεδόν όσο και η Ζωή–, αρνήθηκε αποφασιστικά, ήταν καιρός να μάθουν την αλήθεια.

«Θα δοκιμάσω...» έθεσε όρο μόλις η Ζωή, προσφέροντάς του το πιάτο, δεν είπε «Ορίστε, να φας», αλλά «Ορίστε, να δοκιμάσεις», έτσι του έλεγε πάντα, δεν ήθελε να τον προσβάλει, έκανε πως του έδινε λίγο, για δοκιμή τάχα, όχι ότι τον τάιζε συστηματικά. «Θα δοκιμάσω, Ζωή, ευχαρίστως, αν δεχτείς να βγούμε μαζί ένα βράδυ, να σου κάνω το τραπέζι. Σου ζητώ ραντεβού!» είπε με μια ανάσα εκείνος, σκυμμένος στο παράθυρο και θαυμάζοντας τον εαυτό του που δεν έκανε ούτε ένα λάθος στα ελληνικά του – χαλάλι οι τόσες πρόβες! «Ραντεβού!» επανέλαβε εκείνη δυνατά, τόσο δυνατά που ο Σίμος, από το βάθος του μαγαζιού –εντάξει, το όποιο βάθος είχε εκείνο το μαγαζί... που και μαγαζί ακριβώς δεν το έλεγες...–, γύρισε και τους κοίταξε. «Γιατί όχι;» ρώτησε ο Τζόνι, χτυπώντας το κεφάλι του στο περβάζι –το παράθυρο ήταν χαμηλό για το μπόι του κι εκείνος είχε υπερβάλει στο σκύψιμο, στην προσπάθειά του να έρθει όσο το δυνατόν πιο κοντά της.

Έπνιξε το γέλιο στην ταραχή της η Ζωή –τι γλυκός που ήταν ο φτωχός της και πόσο αμάθητος φαινόταν ο’ αυτά...– και έμεινε με την κουτάλα στο χέρι, την κουτάλα που έσταξε στο γαλάζιο της φουστάνι κόκκινη σάλτσα και το λέκιασε για πάντα. Έμεινε να κοιτάει τον λεκέ που άπλωνε σιγά σιγά, να τον κοιτάει σαν να ήταν το σπουδαιότερο πράγμα στον κόσμο, ενώ το μυαλό της δούλευε ταυτόχρονα προς όλες τις κατευθύνσεις. Ο νεαρός άντρας ήταν όμορφος και ευγενικός, τα μάτια του φαίνονταν ειλικρινή, η σάλτσα σήμερα είχε γίνει λίγο πιο πηχτή απ’ όσο έπρεπε, ήταν ψηλός, πιο ψηλός και από τον πατέρα της, στη λάντζα υπήρχαν άπλυτα πιάτα, «ρούσος», όπως έλεγε η γιαγιά Νενέ τους κοκκινομάλληδες σαν αυτόν, το απορρυπαντικό τελείωνε και έπρεπε να αγοράσουν άλλο, τα χέρια του ήταν άσπρα και έμοιαζαν απαλά, τι δουλειά να έκανε άραγε; από λεπτότητα δεν τον είχε ρωτήσει, μόνο πως ήταν από μια μικρή πόλη της Μακεδονίας γνώριζε γι’ αυτόν, ούτε πόσα

χρόνια ήταν στην Αμερική ήξερε –πολλά, υπέθετε–, τα ελληνικά του δεν ήταν και πολύ καλά, ζοριζόταν μερικές φορές να βρει τις λέξεις, αύριο θα μαγειρέυε παπουτσάκια, είχε δει στην υπαίθρια αγορά ωραίες μελιτζάνες, πόσων χρονών να 'ταν; γύρω στα τριάντα, μπορεί και πιο μικρός, να φθηνώνουν οι πιπεριές, να γεμίσει μερικές, να βάλει και σταφίδες, να τσιγαρίσει τα κρεμμύδια...

«Λοιπόν;» τη ρώτησε γλυκά και την έβγαλε από τον λαβύρινθο των σκέψεών της. Πέταξε γρήγορα γρήγορα στο καλάθι απορριμμάτων του μυαλού της τα ζαρζαβάρια, τους κιμάδες και το ελλιπές λεξιλόγιο και επικεντρώθηκε στο θέμα. Της ζητούσε ραντεβού, της ζητούσε να της κάνει το τραπέζι ένα βράδυ, κάτι που δεν είχε σκεφτεί ποτέ η κοπέλα, αφού εδώ, σ' αυτούς, έτρωγαν οι άνθρωποι βραδινό... Ούτε, βέβαια, κανείς της είχε ζητήσει κάτι τέτοιο. Οι μεν εργάτες που σύχναζαν στο «Lucky Star» –πολύ λιγότεροι τώρα απ' ό,τι στις αρχές, είναι η αλήθεια– μπορεί να την καλόβλεπαν, μπορεί και να την ονειρεύονταν, αλλά ούτε τόλμησαν ποτέ να σκεφτούν κάτι τέτοιο, το μεροκάματο μετά βίας έφτανε γι' αυτούς, θα καλούσαν σε τραπέζι και δεύτερο άτομο; Οι δε άλλοι, οι διανοούμενοι ας πούμε, που δεν ήταν σίγουρα και ευκατάστατοι, αλλά ήταν οπωσδήποτε δεύτερης και τρίτης γενιάς Αμερικάνοι, τη θαύμαζαν μόνο για τις μαγειρικές της ικανότητες, το βλέμμα τους –αν στεκόταν περισσότερο από λίγα δευτερόλεπτα πάνω της– γλιστρούσε γρήγορα, μια φτωχή μετανάστρια με σπαστά αγγλικά δεν ήταν δυνατόν να είναι γι' αυτούς! Αυτός όμως, αυτός ο Έλληνας...

Άνοιξε πάλι βιαστικά τον σκουπιδοτενεκέ του μυαλού της, είχε ανάγκη να κρατηθεί από κάπου, κι ας ήταν αυτό η τιμή της μελιτζάνας, άκυρο, είχαν χαθεί όλα, μελιτζάνες, πιπεριές και πόλεις της Μακεδονίας είχαν εξαφανιστεί, το μόνο που υπήρχε εδώ, σίγουρο και σταθερό, ήταν το χαμογελαστό του πρόσωπο, που

περίμενε μια απάντηση όσο η Ζωή έψαχνε δικαιολογίες για να αρνηθεί.

Αναλογίστηκε ότι δούλευε ως αργά, ότι όλη τη μέρα στεκόταν όρθια και κάθε βράδυ δεν έβλεπε την ώρα να γυρίσει στο σπίτι, να βάλει τα πονεμένα ποδαράκια της πάνω σε δυο μαξιλάρια και να βυθιστεί στον ύπνο... τι ύπνο... να βυθιστεί σε έναν λήθαργο – ευτυχώς, χωρίς όνειρα. Αναλογίστηκε ότι μέρες μέρες τής πονούσε και η πλάτη –κουσούρι που της είχε μείνει από τις «μέρες πλυντηρίου»... τι μέρες... δύο ολόκληρα χρόνια ήταν– και ότι όποτε είχε περίοδο κρατιόταν απ’ τον πάγκο για να μην πέσει, την έσφαζε η μέση της, τη χώριζε στα δύο. Ποτέ δεν είχε σκεφτεί πως θα μπορούσε να βγει... ραντεβού. Όμως αυτός ο άντρας που της το ζητούσε είχε υπέροχα πράσινα μάτια, σκούρα κόκκινα μαλλιά, που σίγουρα κάποτε θα ήταν πυρρόξανθα, μια δειλία αφύσικη για την ηλικία του, αλλά και μια επιμονή που δεν ταίριαζε στην εικόνα του φτωχού μετανάστη που είχε φτιάξει μέσα στο μυαλό της για εκείνον.

Η Ζωή βρέθηκε σε δίλημμα. Πώς βγαίνεις ραντεβού με έναν άγνωστο για τον οποίο το μόνο που ξέρεις είναι το μικρό του όνομα; «Να ρωτήσω τον αδελφό μου...» είχε πει σαστισμένη, και ο Τζόνι αναγκάστηκε να μπει μέσα στο μαγαζάκι, χωρίς να τους ρωτήσει, στο μαγαζάκι που με δυσκολία τους χωρούσε τώρα όλους, μπήκε λοιπόν για να συστηθεί επίσημα στον Σίμο, να του δώσει την επαγγελματική του κάρτα και να του πει ότι ήθελε να βγάλει την αδελφή του για δείπνο. Κοίταξε ο Σίμος έκπληκτος την κάρτα, δεν ήταν και καλά τα αγγλικά του, ειδικά στο διάβασμα, κάτι «M.D.» έγραφε, που δεν τα καταλάβαινε, την έδωσε και στην αδελφή του, που ούτε καν μπήκε στον κόπο να την εξετάσει – όταν έχεις τον άνθρωπο ζωντανό μπροστά σου, τι να σου κάνει ένα κομμάτι χαρτί;

Σηκώθηκε από το παγκάκι –χοντρές σταγόνες βροχής είχαν σταθεί αναποφάσιστες πάνω στο μάλλινο παλτό της, λίγο προτού απορροφηθούν από το ύφασμα και χαθούν για πάντα, αφήνοντας πίσω τους έναν αδιόρατο σκούρο κύκλο–, κράτησε με το ένα χέρι το καπελάκι της –εκτός από βροχή είχε σηκωθεί και ένας κρύος αέρας–, πέρασε από τη μεγάλη σιδερένια πόρτα της εξόδου –άλλη αναποφάσιστη κι εκείνη... προηγουμένως, όταν η Ζωή ήρθε στο πάρκο, ήταν η είσοδος, τώρα είχε γίνει το αντίθετο, κοτζάμ σιδερένια πόρτα και δεν ήξερε τι ήταν...–, βγήκε από το πάρκο και πήρε να κατηφορίζει τη μεγάλη λεωφόρο, να βρει τη στάση, να πάρει το τρένο.

Η βροχή σήκωσε αρώματα από τη γη και τους δρόμους, τα δέντρα και τα κτίρια, χαμογέλασε η κοπέλα –επιτέλους μύριζε άνοιξη, η πολυπόθητη άνοιξη που ερχόταν δειλά–, κατηφόριζε και θυμόταν, οι αναμνήσεις είχαν αρχίσει εδώ και ώρα να κατακλύζουν το μυαλό της, δεν μπορούσε να τις σταματήσει – μπορεί και να μην ήθελε κιόλας.

Τα χρόνια έχουν κυλήσει και οι ήρωες των «Μεσημβρινών της ζωής», νερό σε ορμητικό ποτάμι, κατευθύνονται στο μοιραίο ραντεβού τους.

Η επιστροφή στην πατρίδα για τη Βασιλική είναι μια αναγέννηση. Όμως πρώτα πρέπει να έρθει πρόσωπο με πρόσωπο με τα ανείπωτα και τα ανήκουστα και να πάρει πίσω τους όρκους της. Μόνο έτσι θα της χαριστούν οι καινούργιες χαρές. Η ίδια σκληρή διαδικασία και για την Ιλαρία που, μέσα από τον χαμένο έρωτα, ανακαλύπτει τη μεγάλη αγάπη και, νικήτρια πια, κατορθώνει να ξεστομίσει τα επτασφράγιστα μυστικά. Τα μυστικά που μόνο μια μάνα μπορεί να αντέξει να τα πει και μόνο μια μάνα μπορεί να αντέξει να τα ακούσει.

Και γύρω στις δύο ηρωίδες όλοι οι άλλοι, οι δικοί τους και οι άγνωστοι, που μπορεί να μην είναι τόσο ξένοι όσο μοιάζουν ή όσο εκείνοι φαντάζονται, ούτε τόσο οικείοι όσο πιστεύουν και ελπίζουν, οι δικοί τους και οι άγνωστοι που καλπάζουν μαζί με τις δύο γυναίκες, δεμένοι στις μοίρας το άρμα. Της μοίρας που τους έδωσε για πάντα μαζί στις ακρογιαλιές της Σμύρνης, στο Κάστρο της Μυτιλήνης, στις κορυφές των ελάτων της Πίνδου, στα σκοτεινά νερά του Βόσπορου, στους ατέλειωτους χειμώνες της Νέας Υόρκης και στα αυτοκρατορικά ηλιοβασιλέματα της Θεσσαλονίκης.

ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗΣ ΤΡΙΛΟΓΙΑΣ
Οι μεσημβρινοί της ζωής

ISBN:978-618-03-3032-8

9 786180 330328

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83032

metaixmio.gr